

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 121/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. A., Ústav na výkon trestu B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1, čl. 13, čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 6 ods. 1, 2 a 3, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 58/2006 a trestným rozkazom vydaným v uvedenej trestnej veci 22. augusta 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. A. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2008 doručená sťažnosť M. A. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1, čl. 13, čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47

ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 a 2, čl. 6 ods. 1, 2 a 3, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 58/2006 a jeho rozhodnutím - trestným rozkazom z 22. augusta 2006. Sťažovateľ taktiež napadol postup orgánov činných v trestnom konaní v štádiu prípravného konania (orgány Policajného zboru a prokuratúry).

1. Zo sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície B. (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) uznesením z 26. októbra 2005 vzniesol obvinenie proti sťažovateľovi vo veci spáchania trestného činu nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekuzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Uznesenie bolo sťažovateľovi a jeho advokátke oboznámené 26. októbra 2005. Uznesenie napadla advokátka sťažnosťou z 31. októbra 2005. Okresná prokuratúra B. (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. 2 Pv 831/05-91 z 18. januára 2006 zamietla sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obžaloba okresnej prokuratúry proti sťažovateľovi z 19. júla 2006 bola doručená okresnému súdu 21. júla 2006.

Okresný súd trestným rozkazom sp. zn. 4 T 58/2006 z 22. augusta 2006 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania trestného činu podľa § 187 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní troch rokov so zaradením na výkon trestu do II. nápravno-výchovnej skupiny. Trestný rozkaz, ako aj obžaloba boli sťažovateľovi doručené 28. decembra 2007.

2. Sťažovateľ namietal *„postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorý postup a spôsob postupu predchádzal rozhodnutiu súdu trestným rozkazom...“*. V sťažnosti opísal svoje zadržanie orgánmi polície 25. októbra 2005 (a prepustenie na slobodu v nasledujúci deň). Sťažovateľ tvrdil, že mu nebolo vznesené obvinenie a ani doručené uznesenie o začatí trestného stíhania proti nemu. Tvrdil, že sa trestnej činnosti nedopustil a po prepustení na slobodu *„po tomto dni som odišiel pracovať do Talianska“*. Sťažovateľ ďalej uviedol, že

26. decembra 2007 bol predvedený políciou na okresný súd „kde mi jedna úradná osoba dala do rúk Trestný rozkaz, obžalobu, výzvu okresného súdu..., prevzatie týchto úradných dokumentov som podpísal (za prítomnosti policajtov, ktorí mi stále stáli za chrbtom), pričom s obsahom – znením týchto rozhodnutí som – prečítal a oboznámil sa až v ústave VV B.

Na otázku úradnej osoby, ktorá neviem či bol sudca, či podávam odpor som, tomu neporozumel vôbec vlastne som mal za to že si všetko prečítam v klude a potom že sa vyjadrím no následne som bol dodaný do VTOS v ÚVV – B. a stade do VTOS – K.

Poučeniu v Trestnom rozkaze som neporozumel – a nemal som možnosť a čas v situácii ktorá bola navodená pri preberaní dňa: 26. 12. 2006 to čo preberám náležite pochopiť a porozumieť.

(...)

Dňom: 26. 12. 2007 prevzatia týchto rozhodnutí som nemal riadnu možnosť oboznámiť sa s obsahom týchto. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že k dispozícii mám ešte uznesenie prokurátorky Okresnej prokuratúry – B. č. 2 Pv 831/05-91 zo dňa 18. januára 2006 (ktoré prevzala – doručením pravdepodobne moja mama, nakoľko ja som bol mimo Slovenskej republiky).

Pričom toto sú všetky úradné rozhodnutia, ktoré mi boli v danej veci, dané až dňa 26. 12. 2007.

K porušeniu mojich a mnou namietaných základných práv a slobôd, ktorých porušenia namietam uvádzam, že je síce pravdou, že som dlhodobo pracoval v zahraničí v Taliansku a nebol som prítomný keď sa vykonávali jednotlivé procesné úkony, respektíve nebol som ani prítomný v čase vydania jednotlivých rozhodnutí a tieto mi ani neboli dane, ani doručené (s výnimkou tu uvedených rozhodnutí ktoré som prevzal dňa: 26. 12. 2007).

Bol som prítomný iba pri výsluchu po zadržení 25. 10. 2005 a výsluchaný v pozícii svedka.

Ale nebol som vypočutý v pozícii osoby obvinenej, pretože ako som už uviedol mi takéto rozhodnutie nebolo oznámené, ani doručené. Hoci som nebol prítomný na území Slovenskej republiky v čase keď bolo malo byť vydané toto a takéto rozhodnutie a nevedel som o tom“.

Sťažovateľ tvrdil, že „*Tento postup orgánov prípravného konania, ktorým boli porušené práva a záruky ktorých porušenie namietam, predchádzali rozhodnutiu súdu = trestnému rozkazu...*“. Podľa právneho názoru sťažovateľa „*z uvedeného titulu ani citované rozhodnutia súdu nemožno považovať za správne a zákonné...*“.

3. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že „*postupom a konaním orgánov činných v trestnom konaní...*“ v jeho trestnej veci, ako aj „*postupom a trestným rozkazom 4 T 58/2006 samosudcom okresného súdu ... zo dňa 22. 08. 2006...*“ boli porušené ním označené základné práva. Žiadal tiež, aby ústavný súd „*zrušil napadnutý trestný rozkaz... a prikázal, aby ten kto porušil práva... vo veci obnovil stav pred porušením*“. Sťažovateľ súčasne požiadal o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

4. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že

a) podľa „*Úradného záznamu o predvedení osoby*“ vyhotoveného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v B. 28. decembra 2007 bol sťažovateľ na základe „*Príkazu na zatknutie vydaného OS v Banskej Bystrici č. 4 T 58/06*“ uvedeného dňa predvedený príslušníkmi Policajného zboru na okresný súd.

b) podľa zápisnice napísanej na okresnom súde 28. decembra 2007 za prítomnosti sudcu a jeho asistentky „*Na základe príkazu na zatknutie bol predvedený pred sudcu obvinený M. A. (...) ktorý po poučení podľa § 33/1, 91/1, 92/2 a 93/1 Tr. por. udáva:*

Obvinenému bol krátkou cestou doručený Trestný rozkaz vo veci 4 T 58/2007 zo dňa 22. 08. 2006 a zároveň obžaloba vo veci 4 T 58/2006.

Obvinený uvádza:

Doručenému trestnému rozkazu vo veci 4 T 58/2006 som porozumel, tento som si prečítal a vyhlasujem, že sa vzdávam práva podať voči nemu odpor. Som si vedomý, že trestný rozkaz nadobudne dnešným dňom právoplatnosť.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. por. per analogiam sa zrušuje príkaz na zatknutie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 T 58/2006 zo dňa 12. 10. 2006.

Opatrenie

Obvinený M. A. (...) sa prepúšťa zo zatknutia na slobodu.

Zároveň budú urobené opatrenia na dodanie odsúdeného do výkonu trestu“.

Zápisnicu vlastnoručne podpísali sudca, jeho asistentka a sťažovateľ.

c) Sťažovateľ podal Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie z 3. februára 2008 *„vo veci Tr. rozkazu Okresného súdu... č. k. 4 T 58/2006 zo dňa 22. 08. 2006“*.

Najvyšší súd listom z 15. februára 2008 sp. zn. Nt 32/2008 postúpil dovolanie okresnému súdu (doručené 21. februára 2008) na *„postup podľa § 376 Tr. por. účinného od 1. januára 2006“*.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa č. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd v posudzovanom trestnom konaní a v ňom vydaným trestným rozkazom porušil ním označené základné práva.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Vychádzajúc zo zisteného priebehu konania v posudzovanej trestnej veci ústavný súd konštatuje, že ochranu ústavou (resp. dohovorom) chránených práv a slobôd, ku ktorým malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť postupom okresného súdu, mohol sťažovateľovi poskytnúť samotný okresný súd v rámci pokračovania konania pred ním (v prípade podania odporu proti trestnému rozkazu), prípadne v odvolacom konaní krajský súd alebo najvyšší súd v rámci prípadného dovolacieho konania. Nápravu sťažovateľom vytykaných porušení v prípravnom konaní bolo možné dosiahnuť aj postupom podľa § 210 Trestného poriadku (žiadosť o preskúmanie postupu policajta), prípadne podľa príslušných ustanovení prvého oddielu tretej hlavy Trestného poriadku (v rámci dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní), resp. ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (okrem výkonu prokurátorského dozoru aj preskúmaním zákonnosti postupu a rozhodnutí, napr. orgánov činných v trestnom konaní podľa § 31 a nasl. citovaného zákona).

Vychádzajúc z uvedeného skutkového a právneho stavu ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ mal (resp. ešte má) v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv.

Za týchto okolností nie je daný ústavný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Sťažovateľ mohol uplatniť svoju argumentáciu týkajúcu sa porušenia svojich základných práv priamo pred súdom prvého stupňa v rámci konania o merite veci, a následne zákonom dovoleným spôsobom aj prostredníctvom využitia opravných prostriedkov v trestnom konaní. Sťažovateľ však túto možnosť nevyužil, keď sa vzdal práva podať proti trestnému rozkazu sp. zn. 4 T 58/2006 z 22. augusta 2006 odpor [pozri bližšie bod 4 b) I. časti odôvodnenia].

Nevyužitie uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008